

Zájmena

1) **Doplňte tvary zájmena „sebou / s(e) sebou“:**

To se přece rozumí samo .....! Nezapomeňte si ..... vzít plavky. Petr nemohl spát, celou noc ..... neklidně házel. Jsem sám ..... spokojen. Nebyla si jista sama ..... Přivedla ..... své dvě děti. Rázem ..... všichni trhli. Vezmete-li ..... malé děti, pak ..... hod'te, abychom odjezd vlaku stihli.

2) **Doplňte tvary osobního zájmena „já“:**

Koupíš ..... něco dobrého? Tvrdil, že ..... nemohl celý týden zastihnout v práci. Kdykoliv o ..... Pavel mluví, dělá si ze ..... legraci. Nevzpomněla si na ..... Ani se ..... nezeptal, zda ..... ten hluk nevadí.

4) **Doplňte správné tvary posesivních zájmen:**

Před (náš) ..... vjezdem zastavilo cizí auto. Včera jsem potkal v obchodě (vaše) ..... babičku. (Naše) ..... Aničce se ve škole moc líbí, ale o (vaše) ..... Klárku mám starost. O (vaše) ..... problémech jsme neměli ani tušení. (Naše) ..... dětem se výlet moc líbil.

s našim __ přáteli, s vašim __ ženami, s vašim __ dvěma __ rukama __

5) **Nahrad'te podtržený výraz odpovídajícím zájmenem (rozdíl „jejich“ X „jejích“):**

o sestřiných výsledcích = o ..... přátelích
o knihách dědečka a babičky = o ..... knihách
bez přátel mých spolužáků = bez ..... přátel
bez Lenčiny kamarádek = bez ..... kamarádek
bez názorů žákyň a žáků = bez ..... názorů
s dotazy čtenářek = s ..... dotazy
s otázkami čtenářky = s ..... otázkami

6) **Vyberte bezchybné věty (zájmeno „svůj“ X):**

Vyrobili jsme vše svýma rukama.
Vítám vás na mém webu.
Děkujeme vám za rychlé vyřízení naší žádosti.
V mé diplomové práci se budu zabývat problematikou antické filozofie.
Vzal jste si své věci s sebou do ordinace?

Jak se změní význam zájmena za předpokladu, že jsou věty správně utvořeny?

Petr udělal svůj úkol.
Petr udělal jeho úkol.
Petr zamířil k své chatě.
Petr zamířil k jeho chatě.

8) **Doplňte jmenné tvary zájmena „sám“ a tvary přídavného jména „samý“:**

a) Koně klusali po cestě ..... Děti si s úkolem hravě poradily ..... Chlapci podávali k obědu polévku, kterou ..... uvařili. Krávy se na louce pásly ..... Kuřata si dovedou ..... vyhledat potravu. Dokážete si poradit ..... , děvčata? Chlapci i dívky si ..... vyzdobili třídu. Nechali jít své chlapce domů .....

b) Na besedě promluvili sam __ zajímav __ hosté. Pohlédla na mne těm __ samým __ očím __ jako minule. Pochlubil se se samým __ jedničkám __. Setkala jsem se sam __ mi milými lidmi.

Zájmeno „týž / tentýž“ (ve významu „stejný“):

	Mužský r. živ.	Mužský r. neživ.	Ženský rod	Střední rod
1. p.	týž / tentýž (pán, hrad)		táž / tatáž (žena)	totěž (město)
2. p.	téhož (pána, hradu)		téže (ženy)	téhož (města)
3. p.	těmuž (pánovi, hradu)		téže (ženě)	těmuž (městu)
4. p.	téhož (pána)	týž / tentýž (hrad)	touž / tutěž (ženu)	totěž (město)
6. p.	(o) témž(e), tomtěž (pánovi, hradu)		(o) téže (ženě)	(o) témž(e) / tomtěž (městě)
7. p.	(s) týmž / tímtěž (pánem, hradem)		(s) touž / toutěž (ženou)	(s) týmž / tímtěž (městem)
1. p.	tíž / titíž (páni)	tytěž (hrady)	tytěž (ženy)	táž / tatáž (města)
2. p.	týchž (pánů, hradů)		týchž (žen)	týchž (měst)
3. p.	týmž (pánům, hradům)		týmž (ženám)	týmž (městům)
4. p.	tytěž (pány, hrady)		tytěž (ženy)	táž / tatáž (města)
6. p.	(o) týchž (pánech, hradech)		(o) týchž (ženách)	(o) týchž (městech)
7. p.	(s) týmiž (pány, hrady)		(s) týmiž (ženami)	(s) týmiž (městy)

9) Doplňte tvary ukazovacího zájmena „týž/tentýž“:

Na mnohých úřadech pracují ..... lidé. Obával jsem se zkoušky z ..... důvodu jako ty. Dělalí stále ..... chyby. To je už potřetí stále ..... otázka. Od něj slyším vždy ..... slova. S ..... názorem jsem se setkal i dříve. Probíráme ..... témata a bavíme se o ..... problémech jako před rokem. Já věřím ..... slovům jako ty. Dosáhl ..... výsledků. Na hřišti hráli stále ..... chlapci. Bavím se o ..... problému jako včera.. Před dvěma lety jsme se přestěhovali a ..... roku se nám narodil Davídek. Snažím se věnovat svým dětem ..... péči, jakou věnovali rodiče mně. Celý večer tancoval s ..... dívkou jako minule. Pojedeme ..... vlakem jako včera. Bydlíme v ..... domě.

Opravte chyby:

Mluvil s tímtež mužem jako minule. Zmínil tentýž problém jako minule. Navštívil týž město, ve kterém už jednou byl. Dal to tomutěž muži, se kterým mluvil. Koupil Martinovi tutěž knihu jako já. Zabývám se těmitěž problémy. Zpracoval týž úkol jako já.

Vztažné zájmeno „jenž“ (... , který):

skloňování dle osobního zájmena on + ž – viz následující strana

	Mužský r. živ.	Mužský r. neživ.	Ženský r.	Střední r.
1. p.	(muž/hrad, který) – muž, jenž ...		(žena, která) – žena, jež	jež
2. p.	(kterého) jehož / (bez = po předl.) něhož		jíž / do níž	jehož/něhož
3. p.	(kterému) jemuž / (kvůli kterému = po předl.) – kvůli němuž		jíž / níž	jemuž/němuž
4. p.	(kterého) jehož / (po předl.) něhož, ježž / něžž	ježž / něžž	jíž / pro níž	jež/něž
6. p.	(o) němž		(o) níž	(o) němž
7. p.	jímž / (po předl.) nímž		jíž / (po předl.) s níž	jímž/nímž
1. p.	(muži, kteří) – muži, již ...	(hrady, které) – hrady, jež ...	jež	jež
2. p.	jichž (kterých se to týká) / (bez kterých) - bez nichž		jichž/nichž	jichž/nichž
3. p.	(kterým) – jímž		jímž	jímž/nímž
4. p.	(milé muže, které) – muže, jež / pro něž		jež/něž	jež/něž
6. p.	(o kterých) – (o) nichž		(o) nichž	(o) nichž
7. p.	(kterými) – jimiž / (se kterými) – s nimiž		jimiž/nimiž	jimiž/ nimiž

Vztažné zájmena „jehož“ :

muž. r. „jehož“ – nesklonné

žen. r. „ježž“ – skloňování dle vzoru jarní + ž

množné číslo „ježž“ – nesklonné

10) Doplňte Tvary zájmena „jenž“ a „jehož“:

Muži, ... bojovali za této války, se nakonec šťastně vrátili. Ženy a děti, ... na ně čekaly doma, se jich dočkaly. Muž, ... jsem viděl, byl asi hledaný vrah. Žena, ... jsem znal, už tu nebydlí. Kuře, ... jsem vytáhl z louže, se rychle uzdravilo. Vědec, ... to psal, nemohl být dobře informován o této problematice. Dívka, ... četla tento dopis, nebyla ta pravá, ... byl určen. Dítě, ... se ztratilo, bylo nakonec šťastně nalezeno.

Dívka, ... jsem psal několik dopisů, se mi vůbec neozvala. Ukazují vám publikaci, ... autorem je známý kritik. Právě tudy prošla žena, ... matku jsem ráno potkal před domem.

Potravinu neber do rukou, jím__ž jsi sahal na peníze. Dívka, jejím__ž očima teď na všechno pohlížel, se stále neozývala. Na dovolenou se chystáme s tím__ž lidmi jako loni. Na jídlo nesahej tím__ž rukam__, kterým__ jsi pracoval na zahradě.

11) Ve kterých větách jsou tvary „jež“ a „jejíž“ a „již“ užitý správně:

Dívka, již jsme potkali před vchodem, je dcera pana ředitele.

Kamarádka, již jsem tolik pomáhal se závěrečnou prací, mi nakonec ani nepoděkovala.

Chlapci, již nepřišli do této hodiny, nebudou připuštěni k závěrečné zkoušce.

Kabelka, jež zůstala ležet v šatně, patří asi Elišce.

Královská rodina byla oficiálně pozvána na slavnostní večírek, jež byl uspořádán spřátelenou dynastií na počest výročí korunovace.

„Bylo nás pět“ je knížka, jejíž hlavním hrdinou je dětská postava Petra Bajzy.

Mluvil jsem s dívkou, s jejíž maminkou jsem kamarádil.

Hlasovat o kandidátce, s jejíž složením nás seznámili až při volbách, bylo dost obtížné.

Ve svém prohlášení jsem označil činnost, jejíž je kolega propagátorem, za neoprávněnou.